

Ansvarig handläggare
Johan Bladh
Johan.Bladh@energiforetagen.se

Till
Miljödepartementet
103 33 Stockholm
m.remissvar@regeringskansliet.se
m.nm@regeringskansliet.se

Energiföretagens svar på regeringens remiss ”Paus av omprövning för moderna miljövillkor” (M2022/02251)

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Energiföretagen Sverige tackar för möjligheten att lämna synpunkter på förslaget.

Sammanfattning av Energiföretagens synpunkter

- Det är bra att regeringen så pass snabbt skapar klarhet kring pausen.
- Det är bra att pausen inte föreslås bli längre än tolv månader, men den relativt korta tidsförskjutningen kräver hög fart i utredningsarbetet.
- Den utredning som ska genomföras under pausen bör fokuseras på hur den nationella planen ska kunna genomföras i linje med beslutade riktvärden.
- I konsekvensutredningen saknas en beskrivning av hur verksamhetsutövare som redan lämnat in sina ansökningar påverkas av att inte omfattas av förslaget.

Bakgrund

I Tidöavtalet aviserades att den nationella planen för omprövning av vattenkraftens miljötillstånd skulle pausas tills det är kartlagt vilka konsekvenser omprövningen får för elproduktionen [1]. Energiföretagen välkomnade förslaget, men underströk samtidigt vikten av att arbetet med den nationella planen så snart som möjligt kan återupptas [2]. Den 28 november beslutade Energiföretagen om en position innehållande förslag till regeringen om vad som bör genomföras under pausen [3].

Vid en pressträff den 12 december 2022 meddelade Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari och Energi- och näringsminister Ebba Busch att regeringen avser besluta om en förskjutning av tidplanen för omprövning av vattenkraftens miljötillstånd med tolv månader medan omprövningarnas påverkan på elsystemet snabbutreds. Senare samma dag skickades en promemoria ut på remiss innehållande förslag på en ny tidplan för inlämning av ansökningar om moderna miljövillkor [4].

Nedan följer Energiföretagens synpunkter på regeringens förslag.

Energiföretagens synpunkter på regeringens förslag

Det är bra att regeringen så pass snabbt skapar klarhet kring pausen

Omprövningarna till moderna miljövillkor är liksom all övrig vattenkraftverksamhet mycket resurskrävande och därmed beroende av god framförhållning och planering. I Energiföretagens position av den 28 november 2022 efterlystes därför att regeringen snarast skapar klarhet kring pausen [3]. Energiföretagen ser positivt på att regeringen snabbt beslutar om en förskjutning av tidplanen och skapar ett utrymme för att utreda vilka förändringar som kan bli nödvändiga.

Det är bra att pausen inte föreslås bli längre än tolv månader, men den relativt korta tidsförskjutningen kräver hög fart i utredningsarbetet

Det är bra att regeringen avser att snabbutreda frågorna kring omprövningarna så att inte mer tid än nödvändigt går förlorad. Samtidigt är regelverket snårigt och det är angeläget att förändringarna blir bra. Det är ambitiöst av regeringen att pausen endast föreslås bli tolv månader, men Energiföretagen bedömer att det kan vara möjligt att utreda vilka förändringar som ska genomföras om analysarbetet startas direkt och drivs framåt med hög fart.

Den utredning som ska genomföras under pausen bör fokusera på hur den nationella planen ska kunna genomföras i linje med beslutade riktvärden

Regeringen motiverar sitt förslag med att de förändrade förutsättningarna på elmarknaden skapar ett behov av att kartlägga effekterna av hittills genomförda omprövningar och se över det nuvarande systemet för prövning av moderna miljövillkor. Regeringen har förstås rätt i att den pågående energikrisen har gjort det tydligare än någonsin att vi behöver planerbar elproduktion som vattenkraft i

systemet. Men behovet av att se över systemet för omprövning till moderna miljövillkor fanns långt innan vi befann oss i en energikris, vilket Energiföretagen återkommande har pekat på.

Det kan vara värt att påminna om att Havs- och vattenmyndigheten, Svenska kraftnät och Energimyndigheten har tagit fram riktvärden för att säkerställa en fortsatt effektiv tillgång till vattenkraftsel, och att dessa riktvärden togs av regeringen i och med beslutet om nationell plan [5]. Ett sådant riktvärde är att miljöprövningarna på nationell nivå inte ska leda till större produktionsförluster än 1,5 TWh inklusive åtgärder som berör Natura-2000-områden. Den nationella siffran har även brutits ned huvudavrinningsområdesvis i så kallade HARO-värden. För att värna vattenkraftens så värdefulla reglerförmåga har Energimyndighetens och Svenska kraftnät delat in vattenkraftverken i reglerbidragsklasser [6] som ska utgöra stöd för vattenförvaltningen exempelvis vid förklarande av kraftigt modifierade vatten och beslut om undantag med mindre stränga kvalitetskrav [5]. Om denna vägledning tillämpas på det sätt som det är tänkt inom samverkansprocesserna och inom vattenförvaltningen så ska inte omprövningarna för moderna miljövillkor orsaka någon betydande negativ påverkan på svensk vattenkraft och elförsörjning.

Energiföretagen anser därför att fokus för de utredningar som ska genomföras under pausen bör vara hur de verktyg som finns för att säkerställa en effektiv tillgång till vattenkraftsel ska få genomslag inom vattenförvaltningen och i de samverkansprocesser som länsstyrelserna driver. För detta bedömer vi att det behövs förändringar av det regelverk som styr myndigheternas arbete med genomförandet av planen. Energiföretagens position [3] som skickades till Näringsdepartementet och Miljödepartementet den 29 november 2022, innehåller många konkreta förslag på förändringar som vi bedömer skulle leda till ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av den nationella planen för moderna miljövillkor.

I konsekvensutredningen saknas en beskrivning av hur verksamhetsutövare som redan lämnat in sina ansökningar drabbas av att inte omfattas av förslaget

Det framgår inte i klartext i regeringens promemoria hur omprövningsärenden som redan har inletts ska hanteras. Vi tolkar det som att redan inlämnade ansökningar ska processas av domstolarna enligt det befintliga regelverket. Det bör tydliggöras i vattenverksamhetsförordningen hur de ansökningar som redan lämnats in ska behandlas och det bör belysas i konsekvensutredningen hur dessa verksamhetsutövare påverkas av att inte omfattas av regeländringarna.

Energiföretagen bistår gärna regeringen i utredningsarbetet under de kommande tolv månaderna för att arbetet med den nationella planen ska kunna återupptas så snart som möjligt därefter, och då mer i linje med den politiskt beslutade inriktningen än vad som hittills varit fallet.

Stockholm den 19 december 2022

Åsa Pettersson

VD

Energiföretagen Sverige

Johan Bladh

Vattenkraftansvarig

Energiföretagen Sverige

Referenser

- [1] Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, "Tidöavtalet - Överenskommelse för Sverige," 2022-10-14.
- [2] Energiföretagen Sverige, "Välkommet omtag för omprövning av vattenkraften, men viktigt att komma vidare," 18 10 2022. [Online]. Available: <https://www.energiforetagen.se/pressrum/nyheter/2022/oktober/valkommet-omtag-for-omprovning-av-vattenkraften-men-viktigt-att-komma-vidare/>. [Använd 12 12 2022].
- [3] Energiföretagen Sverige, "Förslag till regeringen för att så snart som möjligt kunna återuppta arbetet med att förse vattenkraften med moderna miljövillkor," 2022-11-28.
- [4] Regeringens remiss M2022/02251, "Paus av omprövning för moderna miljövillkor," Miljödepartementet, 2022-12-12.
- [5] Regeringsbeslut M2019/01769/Nm, "Nationell plan för moderna miljövillkor," 2020-06-25.
- [6] Energimyndigheten, "Vattenkraftens reglerbidrag och värde för elsystemet ER 2016:11".